

محور مقاومت با محوریّت شهید سلیمانی

مهم‌ترین دستاورد نیروی قدس سپاه پاسداران در دوران فرماندهی شهید سلیمانی، ساماندهی و حمایت از هسته‌های مقاومت منطقه و تبدیل آنان به محور مقاومت بود. دستاوردی که فراتر از ارزش‌های جمهوری اسلامی، باید در چهارچوب دکترین امنیت ملی ایران به آن نگاه کرد.

هرچه عمق راهبردی یا عمق استراتژیک یک کشور به شکل برخورداردی از کشورهای همپیمان و گروه‌های متحد در برابر دشمن بیشتر باشد، به همان اندازه امکان آسیب‌پذیری کاهش یافته و کنشگری جایگزین واکنش می‌شود. به تبع این گزاره مرتبط با امنیت ملی، راهبرد ایران در افزایش عمق استراتژیک خود نیز ساماندهی و حمایت از گروه‌ها و کشورهای مقاومت منطقه در برابر رژیم صهیونیستی بوده است، به‌طوری‌که عمق راهبردی ایران ۱۷۰۰کیلومتر دورتر از مرزهای خود تعریف می‌شود. همکاری‌های گسترده نظامی - امنیتی با عراق، افغانستان و برخی از کشورهای امریکای لاتین نیز به این توان افزوده است.

نمونه بارز و موفق این تعریف عمق راهبردی که از سوی شهید سلیمانی انجام شد، حمایت و پشتیبانی

از حزب‌الله لبنان است. حزب‌الله گرچه در اوایل دهه ۱۹۸۰ میلادی تأسیس شد، اما توان عملیاتی و اطلاعاتی خود را پس از حضور شهید سلیمانی در فرماندهی نیروی قدس سپاه پیدا کرد و توانست فصل جدیدی از مبارزه با اسرائیل را آغاز کرده و به پیروزی در جنگ‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۶ برسد.

این الگوی موفق باعث شد شهید سلیمانی فعال سازی سایر گروه‌های منطقه و تبدیل آنها به محور مقاومت را هم دنبال کند. حشدالشعبی در عراق، دفاع وطنی یا بسیج مردمی در سوریه و انصارالله در یمن، هسته‌های مقاومتی بودند که با الگوسازی و طراحی‌های عملیاتی شهید سلیمانی رشد کرده و در حال حاضر محور مقاومت را تشکیل می‌دهند.

البته باید به این نکته اشاره کرد که هرکدام از گروه‌های مقاومت، متناسب با فرهنگ بومی، ویژگی‌های جغرافیایی و توان بخصوص خود مورد حمایت قرار گرفتند.

موضوعی که بیانگر احاطه شهید سلیمانی به جغرافیا، فرهنگ متمایز هر یک از مناطق و گروه‌های برخاسته از آنها و ارتباط فعال با قومیت‌های مختلف منطقه است که نمونه بارزش در تجهیز

اقلیم کردستان عراق برای مقابله با حملات داعش اتفاق افتاد. جملگی این موارد، از دو اقدام مهم شهید سلیمانی در راستای ایجاد محور مقاومت در منطقه خبیر می‌دهد: اول شناسایی ظرفیت‌ها و حمایت از هسته‌های مقاومت و در وهله دوم ایجاد پیوند و ارتباط میان این گروه‌ها، به نحوی که در حال حاضر میان حزب‌الله، انصارالله و حشدالشعبی ارتباط ناگسستنی وجود دارد.

ارتباطی که باعث می‌شود گروه‌ها و کشورها از قابلیت هم‌افزایی و تکمیل‌کننده در سراسر منطقه برخوردار باشند. شکل‌گیری نیروی قدس سپاه در دهه هفتاد، تلاش ایران برای ابتکارعمل استراتژیک در منطقه بود. تلاشی که بدون حضور ۲۲ ساله شهید سلیمانی در کسوت فرماندهی این نیرو، تبدیل به راهبرد نمی‌شد.

رویکرد سپهید سلیمانی در تحولات منطقه، در وهله اول تهدیدزدایی از امنیت ملی و در وهله بعدی، ایجاد فرصت برای تثبیت عمق راهبردی ایران بود. رویکردی که در کنار شخصیت فراچنانی و وطن‌پرستی شهید سلیمانی، حالا او را به قهرمان و نخ تسبیح وحدت ملی مردم ایران تبدیل کرده است .

یادداشت

عبادعی کدخدایی

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه تهران

مبارزه با تروریسم که به‌عنوان یکی از چالش‌های نظم حقوقی بین‌المللی شناخته می‌شود، از مهم‌ترین دغدغه‌های جهانی بوده است. جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یکی از قربانیان تروریسم، با تقدیم جان‌های گران‌بها، همواره بر نقش خود در مبارزه با این تهدید جهانی تأکید داشته و در مسیر دفاع از امنیت و صلح بین‌الملل، خون‌های پاکِ همچون سردار شهید سلیمانی را نثار کرده است.

شهید سلیمانی با تدابیر راهبردی و ابتراگری کم‌نظیر، نقشی بی‌مانند در تقویت همکاری‌های منطقه‌ای برای مقابله با تروریسم ایفا کرد؛ همکاری‌هایی در چهارچوب قواعد و موازین بین‌المللی که جان انسان‌های بی‌گناه را در برابر تهدیدات تروریسم همچون داعش مصون نگه داشت. این سردار بزرگ، با رهبری حکیمانه رهبر انقلاب، نمادی از مقاومت در برابر بی‌عدالتی و حافظ کرامت انسانی برای نسل‌های آینده بود. اقدامات شهید سلیمانی در مبارزه با تروریسم، با هماهنگی کامل و در چهارچوب همکاری‌های رسمی یا دولت‌های قانونی عراق و سوریه، تجلی بارزی از التزام ایشان و جمهوری اسلامی ایران به موازین حقوق بین‌الملل از جمله اصل احترام به حاکمیت ملی کشورها داشته است.

شهید سلیمانی همواره بر استفاده و بهره‌گیری از ظرفیت‌های داخلی کشورها در مقابله با تهدیدات اهتمام داشت تا با توجه به حاکمیت ملی آنان، ظرفیت‌های این دولت‌ها در تأمین امنیت مرزهایشان افزایش یابد. شهید سلیمانی با بسیج نیروهای مبنی موفقیت‌های چشمگیری در میدان جنگ رقم زد که از جمله ثمرات مهم آن، آردسازی مناطق اشغالی بسیاری در سوریه و عراق از چنگال داعش بود.

در کنار آن با هدایت و آموزش‌های شهید سلیمانی، نیروهای نظامی گارآمد و مستقنی همانند حشدالشعبی در عراق تشکیل شد که تأثیر آن در تأمین امنیت عراق و حفظ تمامیت ارضی این کشور پوشیده نیست.

همه این اقدامات در شرایطی صورت گرفت که دولت‌های قانونی عراق و سوریه پس از روبه‌رو شدن با تهدید داعش و تصرف بسیاری از مناطق شان از سوی این گروهک تروریستی، به صراحت و رسماً از دولت جمهوری اسلامی ایران درخواست کمک کرده بودند. لذا تمامی اقدامات جمهوری اسلامی ایران و این شهید بزرگوار در مبارزه علیه تروریسم، در راستای احترام به حاکمیت ملی و با رضایت کامل

جهان

مبارزه با تروریسم و دفاع از مردم منطقه، همراستا با قواعد بین‌المللی

دولت‌های مربوطه صورت گرفت و این امر پایه‌های قانونی اقدامات کشور و ایشان را از منظر قواعد بین‌المللی مستحکم‌تر ساخت. همان‌طور که وفق ماده ۲۰ طرح پیش‌نویس مسئولیت‌بین‌المللی دولت‌ها، مشروعیت حضور ایران در کشورهای منطقه با رضایت دولت‌های میزبان، مسلح می‌شود و طرح هرگونه ادعا مبنی بر نقض تعهدات بین‌المللی یا مداخله غیرقانونی کشور در عراق و سوریه، از اساس فاقد وجهت حقوقی است؛ این مسأله نشان داد با ابتنای ایران به ماده ۲۰ طرح پیش‌نویس، تمامی اقدامات کشور و شهید سلیمانی که جز با رعایت حاکمیت دولت میزبان و اتکا به نیروهای داخلی دولت‌های مربوطه نبوده است، در تطابق کامل با منشور سازمان ملل متحد از جمله ماده دو منشور و همچنین جملگی اصول حقوق بین‌الملل عرفی و قراردادی قرار داشته و ابهام و تردیدی در آن نیست. همکاری، هماهنگی و تعامل شهید سلیمانی با دولت‌های قانونی وقت در امر مبارزه با تروریسم، نه‌تنها حاکمیت دولت‌های میزبان را حفظ کرد، بلکه الگویی روشن از احترام به قوانین بین‌المللی و همکاری مؤثر در مواجهه با تهدیدات مشترکی همچون تروریسم را به جهانیان عرضه داشت. فعالیت‌های شهید سلیمانی و اقدامات وی در طی عمر مبارک ایشان نشان داد که در پرتو مبارزه با تروریسم، می‌توان به تمامی ارزش‌های بلند انسانی و اخلاقی وفادار ماند و همزمان، صلح، حق‌طلبی و برقراری امنیت را در سایه ارزش‌های والای اسلامی محقق ساخت. مؤید نهایی این موضوع، راهبرد غایی بود که شهید سلیمانی در جهت اجرای سیاست‌های خارجی جمهوری اسلامی ایران برای احقاق حق تعیین سرنوشت فلسطینیان به‌کار گرفت و با احیای جبهه مقاومت مطابق تعهدات بین‌المللی کشور، به حمایت مشروع و قانونی از فلسطین، ملتی که تحت تصرف قدرت اشغالگر واقع شده و ظالمانه از حق سرنوشت خود محروم گشته بود، پرداخت. وی الهام‌بخش جبهه مقاومت در مبارزات آزادی‌بخش علیه رژیم صهیونیستی بود و در زمان حیات خویش، مانع از نقض حقوق مردم ستمدیده غزه و فلسطین شد.

شهید سلیمانی تمام توان خود را در دفاع از حقوق انسان‌های مظلوم و بی‌دفاع منطقه صرف کرد و آنان را به راهی هدایت کرد که در افق نهایی آن تنها آزادی قدس شریف و تحقق استقلال کامل مردم فلسطین از سلطه رژیم صهیونیستی می‌درخشد .

یادداشت

جواد منصوروی

اولین فرمانده سپاه پاسداران

سردار سلیمانی به دلایل خاصی دارای ویژگی‌های بی‌نظیری بود و براساس این ویژگی‌ها هم خود را سرباز وظیفه و سرباز وطن می‌دانست.

انسان‌ها به‌هر میزانی که به درجات معرفتی و معنوی و عرفانی الهی بالاتری دست می‌یابند، در ابعاد نفسانی و مادی خود را کوچک‌تر می‌بینند. یا به معنای دیگر برای بُعد مادی، ظاهری و دنیوی اعتبار کمتری قائل می‌شوند یا اصلاً اعتباری قائل نمی‌شوند، چونان سردار قاسم سلیمانی.

به اصطلاح گفته می‌شود این گروه از افراد کاملاً به معنویت و اولویت غرق می‌شوند، یعنی به اوج معرفت انسانی می‌رسند. طبیعتاً شهید سلیمانی با توجه به روند رشد و تکامل فکری که از اوایل جوانی داشت کمتر به خود و ظواهر و اسبم و رسم‌ها توجه داشت بلکه بیشتر به وظیفه، مسئولیت و رسالت خود و همچنین به اینکه باید بیشتر به ابعاد مسئولیت دینی خود عمل کند مبادرت داشت. به این دلیل برای خود کم‌ترین اسم را انتخاب می‌کند یعنی

یادداشت

محمد عطرانپنفر

فعال سیاسی اصلاح‌طلب

شهید قاسم سلیمانی یکی از چهره‌های برجسته و شخصیت‌های دوران دفاع مقدس بود که بعد از پایان جنگ ایران و عراق کوشید تمام ظرفیت‌های معنوی و عرفان‌جبهه‌ها را همراه خود به دوران سازندگی، اصلاحات و پس از جنگ منتقل کند. آنچه قابل تأکید است، این‌است که جزاو هیچ‌کدام از فرماندهان دوران پس از جنگ که به فیض شهادت نائل نشدند، نتوانستند چنین موقعیت، ظرفیت و اعتبار و منزلتی کسب کنند، زیرا برخی اسیر مسائل دنیوی شدند یا خود را غرق در مسائل سیاسی کردند و از جامعه، شهروند، نظام مردمی و جامعه بسیجی که روزی خود را به می‌کردند، فاصله گرفتند. گرچه به ظاهر خود را به دنیای پیشین می‌چسباندند و تلاش می‌کردند به صورت ظاهری خود را نماینده آن دوره نشان دهند، اما در مقام واقع کمتر چنین بودند.

تنها کسی که این ظرفیت را برای دوران پس از جنگ داشت و توانست بار ارزشمند معنایی را به جوانان منتقل کند، نمونه بی‌بدیل و بی‌نظیری از فرماندهان بود که مردم او را با نام سردار قاسم سلیمانی می‌شناختند. اشک‌هایی که در روایت جنگ از چشمان سردار سلیمانی سرازیر شد؛ غم و اندوه سراسر مقدسی که در حزن کلام او بود؛ رویکرد کاملاً عارفانه و متواضعانه‌ای که در برابر مادران و فرزندان شهدا از خود بروز می‌داد؛ غیرت مردانه‌ای که در بزنگاه‌های نبردهای سخت بعد از جنگ ایران در منطقه از خود ابراز می‌کرد، همگی نشانه‌هایی از حقیقتی بود که در درونش بود و هیچ‌گاه آن را فراموش نکرد.

یادداشت

سرباز. کلمه سرباز بار سنگینی از لحاظ ارزشی دارد. سرباز به این معناست که سر و اعتبارم فدای وطن . به این معناست که برای خودم، سرم و اسبم و اعتبارم در برابر وظیفه‌ای که دین من داده، در برابر حفظ وطن، اعتباری قائل نیستم بنابراین تمام وجود خود را برای حفظ وطن و هموطن می‌گذارم.

سردار شهید قاسم سلیمانی به جد بدین موضوع ایمان و اعتقاد قلبی داشت و به این خاطر است که همواره تلاش می‌کرد تا تمام خود را برای انجام رسالتی که درخصوص ایران داشت بگذارد و حتی اگر لازم باشد سر را فدای ملت ایران کند .

رسیدن به این مرحله که سر را فدای کنی از نظر معرفتی و تکاملی درجه کمی نیست،

اگرچه جامعه در ظاهر سرباز را به عنوان اولین و پایین‌ترین درجات اجتماعی می‌شاسد اما در واقع سرباز است که برای حفظ وطن شبانه روز می‌کوشد .

یاد سردار سلیمانی از حافظه ایرانیان پاک نمی‌شود

کسی که همواره در طلب شهادت و پیوستن به برادران شهید قبل از سال ۶۸ تمنا می‌کرد، سردار سلیمانی بود، زیرا وی خود را سرباز وطن می‌دانست. سردار سلیمانی حقیقتاً مرد میدان و جوانمردی بود که صدق باطن و صدق کلامش شاهدهی بود بر ذات متدینانه و مقدسی که در درونش موج می‌زد. طبیعتاً چنین کسی خود را خاک پاک ملت و سرباز وطن و جانباز صحنه‌های سختی‌ها در برابر دفاع از امنیت و منافع ملی می‌دانست همیشه خود را در خط مقدم ترسیم می‌کرد. طبیعی است از قاسم سلیمانی با این همه دستاوردهای معنوی: اخلاقی و عرفانی که در وجودش داشت، جز این سیره و کردار انتظار نبود که خود را فقط و فقط سرباز وطن بداند و هیچ منزلتی را مقدس‌تر از سربازی نداند. متأسفانه برخی از فرماندهان دچار غفلت می‌شوند و تصور می‌کنند به صرف داشتن یک مقام، می‌توانند بین جامعه و مردم اعتبار کسب کنند، اما سردار سلیمانی در حقیقت مکثونی بود که بین خود با خدا و مردم بیمان بسته بود که تا سرحد شهادت در این راه ثابت‌قدم بماند و در این راه به مقام شهادت رسید، چرا که اگر چنین انسان‌های بزرگی جز شهادت نیست. در صدر اسلام هم بزرگانی داشتیم که اینچنین فداکاری از خود به یادگار گذاشتند. فرهنگ معنوی، شهادت‌طلبی و دفاع از مردم و سربازی و سراز پا نشناسی و شهادت‌طلبی از جمله مهم‌ترین ویژگی‌های سردار سلیمانی بود که باعث شد وی محبوب دل‌های مردم ایران باشد .